

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

IV. ÚS 379/2018-30

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 15. novembra 2018 v senáte zloženom z predsedníčky Ľudmily Gajdošíkovej (sudkyňa spravodajkyňa) a zo sudcov Ladislava Orosza a Miroslava Duriša prerokoval prijatú sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], a [REDACTED], [REDACTED], zastúpených advokátom JUDr. Milanom Slobodnikom, Štúrova 29, Košice, vo veci namietaného porušenia základného práva podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Košice II v konaní vedenom pod sp. zn. 36 Cb 382/2000 za účasti Okresného súdu Košice II a takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo [REDACTED], [REDACTED] a [REDACTED] na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie ich záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Košice II v konaní vedenom pod sp. zn. 36 Cb 382/2000 p o r u š e n é b o l i .

2. [REDACTED], [REDACTED] a [REDACTED] priznáva finančné zadostučinenie každému v sume po 3 000 € (slovom tritisíc eur), ktoré im je Okresný súd Košice II povinný zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

3. Okresný súd Košice II je povinný [REDACTED], [REDACTED] a [REDACTED], uhradiť trovy konania v sume 551,64 € (slovom päťstopäťdesiatjeden eur a šesťdesiatštyri centov) na účet ich právneho zástupcu JUDr. Milana Slebodnika, Štúrova 29, Košice, do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Vo zvyšnej časti sťažnosti nevyhovuje.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 14. marca 2017 doručená sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], a [REDACTED], [REDACTED], a [REDACTED] (ďalej spolu aj „sťažovatelia“), ktorou namietajú porušenie svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Košice II (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 36 Cb 382/2000 (ďalej aj „napadnuté konanie“).

Zo sťažnosti vyplýva, že sa týka konania, ktoré začalo 20. mája 1999 doručením návrhu na vydanie platobného rozkazu, ktorým [REDACTED], uplatnila nárok na zaplatenie 103 360 Sk spolu s úrokom z omeškania vo výške 22 % ročne od 16. februára 1999 do zaplatenia voči právnemu predchodcovi sťažovateľov – manželovi sťažovateľky, resp. otcovi sťažovateľov v 2. a 3. rade. Predmetný nárok bol voči právnemu predchodcovi sťažovateľov uplatnený ako voči ručiteľovi pri uzatváraní zmluvy o úvere.

Sťažovatelia v sťažnosti uvádzajú tento priebeh napadnutého konania:

„ [REDACTED] podala proti právneho predchodcovi sťažovateľov dňa 20. 05. 1999 návrh na vydanie platobného rozkazu, ktorým žiadala, aby Okresný súd Košice II zaviazal právneho predchodcu sťažovateľov zaplatiť sumu 103.360 Sk spolu s úrokom z omeškania vo výške 22 % ročne od 16. 02. 1999 do zaplatenia. Tomuto konaniu bola pridelená sp. zn. I Rob 1793/99.

Dňa 02. 06. 1999 súd vydal platobný rozkaz vo veci I Rob 1793/99.

Dňa 07. 04. 2000 súd uznesením zrušil platobný rozkaz.

Dňa 12. 04. 2000 bola konaniu pridelená spisová značka 36 Cb/382/2000.

Dňa 12. 11. 2001 bolo vo veci nariadené pojednávanie, na ktorom boli vyslúchnutí účastníci konania. Konanie bolo odročené na neurčito s tým, že súd zistí, či je rozsudok Okresného súdu Košice I 7 T 322/01 právoplatný.

Dňa 09. 08. 2002 súd založil do spisu rozsudok Okresného súdu Košice I 7 T 322/01 s vyznačenou právoplatnosťou.

Dňa 26. 09. 2002 [REDACTED] ako žalobca podala návrh na zmenu účastníkov v konaní, pretože došlo k postúpeniu pohľadávky na spoločnosť [REDACTED]

Dňa 09. 12. 2002 súd vydal uznesenie, ktorým pripustil vystúpenie žalobcu [REDACTED] a vstup žalobcu [REDACTED] do konania.

Dňa 26. 02. 2003 zomrel právny predchodca sťažovateľov.

Dňa 25. 03. 2003 spoločnosť [REDACTED] súdu oznámila, že na ňu bola postúpená pohľadávka spoločnosťou [REDACTED]

Dňa 31. 03. 2003 bolo nariadené pojednávanie odročené pre práceneschopnosť sudkyne.

Dňa 28. 04. 2003 bolo pojednávanie odročené na neurčito z dôvodu, že právny predchodca sťažovateľov zomrel.

Dňa 16. 10. 2003 bolo súdu doručené podanie žalobcu, v ktorom uviedol že nevie označiť právnych nástupcov účastníka konania ktorý zomrel.

Dňa 07. 02. 2006 bolo súdu doručené podanie žalobcu, v ktorom súdu opätovne oznámil, že na neho bola postúpená pohľadávka spoločnosťou [REDAKOVANÉ]

Dňa 04. 05. 2009 súd vydal uznesenie, ktorým pripustil vystúpenie žalobcu [REDAKOVANÉ] a vstup žalobcu [REDAKOVANÉ] do konania.

Dňa 05. 08. 2010 bolo súdu doručené podanie žalobcu, ktorým prepočítal žalovanú sumu na menu Euro a zároveň vzal žalobu v časti späť.

Dňa 05. 11. 2010 bolo pojednávanie odročené na neurčito a zároveň bola právnenému zástupcovi žalobcu uložená povinnosť do 15 dní sa písomne vyjadriť vo veci samej.

Dňa 20. 12. 2010 bolo súdu doručené vyjadrenie žalobcu vo veci samej.

Dňa 15. 02. 2011 bolo pojednávanie odročené na neurčito s tým, že sťažovatelia boli zaviazaní doručiť súdu rovnopis osvedčenia o dedičstve.

Dňa 21. 02. 2012 žalobca doručil súdu návrh na pripustenie zmeny petitu a čiastočné späťvzatie žaloby.

Dňa 24. 07. 2012 bolo súdu doručené vyjadrenie žalovanej v 3. rade k návrhu na pripustenie zmeny petitu a čiastočnému späťvzatiu žaloby.

Dňa 11. 09. 2012 predložil súdu právny zástupca sťažovateľov plnomocnestvo na zastupovanie v tejto veci.

Dňa 18. 12. 2012 bol súdny spis pridelený sudcovi [REDAKOVANÉ].

Dňa 27. 12. 2012 bol súdny spis pridelený sudcovi [REDAKOVANÉ].

Dňa 19. 12. 2013 bol súdny spis pridelený sudcovi [REDAKOVANÉ].

Dňa 02. 01. 2014 bol súdny spis pridelený sudcovi [REDAKOVANÉ].

Dňa 03. 03. 2014 bol súdny spis pridelený sudcovi [REDAKOVANÉ].

Dňa 04. 04. 2016 bol súdny spis pridelený sudcovi [REDAKOVANÉ].

Dňa 11. 10. 2016 bol právnenému zástupcovi sťažovateľov doručený návrh žalobcu na pripustenie zmeny petitu a čiastočné späťvzatie žaloby zo dňa 21. 02. 2012.

Dňa 08. 11. 2016 bolo súdu doručené vyjadrenie žalobcu k podaniu žalovanej zo dňa 24. 07. 2012. Dňa 06. 12. 2016 súd uznesením rozhodol o pripustení zmeny žaloby.

Dňa 10. 01. 2017 súd nariadil vo veci pojednávanie s termínom 10. 04. 2017. “

Následne sťažovatelia v sťažnosti uvádzajú túto argumentáciu:

„Sťažovatelia sa domnievajú, že ich vec, týkajúca sa pôvodne zaplatenia sumy 3.430,92 € nie je skutkovo a právne zložitá, alebo akokoľvek sa vymykajúca bežnej rozhodovacej činnosti súdov...

Vo veci ide o obchodnoprávny spor, ktorý sa osobitne nelíši od iných sporov tohto druhu...

Pri efektívnom a primerane rýchlom postupe súdu bolo možné o nároku žalobcu rozhodnúť prakticky po pár pojednávaniach už pred viac než desiatimi rokmi. Preto aj keď vo veci bolo súdom vykonaných viacero úkonov, podľa názoru sťažovateľov je konanie pred súdom poznačené zbytočnými prietahmi v dôsledku neefektívnej činnosti súdu ako celok, kedy v niektorých obdobiach súd nevykonal ani jeden úkon dokonca niekoľko rokov. Preto sťažovatelia nepovažujú za potrebné bližšie určovať jednotlivé obdobia nečinnosti, resp. činnosti, ktorú možno kvalifikovať ako zbytočné prietahy, keďže ako už uviedli, konanie pred súdom je poznačené zbytočnými prietahmi v dôsledku neefektívnej činnosti súdu ako celok.

Sťažovateľka v 1. rade má už 64 rokov. Súdne konanie sa začalo viesť keď mala ešte iba 47 rokov, pričom žalovaným bol jej manžel, ktorý v priebehu konania zomrel. Sťažovatelia tak do konania vstúpili ako dedičia ich manžela a otca po jeho smrti v roku 2003. Právny predchodca sťažovateľov bol pritom žalovaným z toho dôvodu, že bol ručiteľom [REDACTED], ktorá nesplácala úver poskytnutý [REDACTED]. Sťažovatelia tak jednoznačne nevyvolali, ani sa iným spôsobom nepričinili o začatie súdneho konania, v ktorom vystupujú na strane žalovaných, no aj napriek tomu musia znášať všetky náklady s tým spojené.

V dôsledku neprehliadnuteľných prietahov v konaní sa sťažovatelia navyše dostali do stavu právnej neistoty, kedy im hrozí, že budú zaviazaní žalobcovi zaplatiť nie len istinu ale aj jej príslušenstvo. Z dôvodov prietahov v konaní toto príslušenstvo neustále narastá, pretože narastajú nie len trovy samotného konania, ale aj úroky z omeškania, ktoré sú v tomto prípade vo výške 22 % ročne zo žalovanej sumy. Z dôvodov na strane súdu tak k dnešnému dňu len samotné úroky z omeškania mnohonásobne prevyšujú žalovanú istinu, k čomu by určite nedošlo, keby súd konal bez prietahov. Sťažovatelia v prípade úspechu žalobcu budú zaviazaní zaplatiť žalobcovi sumu, ktorá sa rovná hodnote ich celého dedičstva, ktoré bolo vo výške 586.355 Sk (po prepočte konverzným kurzom 30,1260 Sk

za 1 € = 19.463,42 €). V prípade neúspechu sťažovateľov ich tak súd de facto svojou nečinnosťou a vyvolaním prieťahov v konaní pripravil o celé dedičstvo po nebohom [REDAKOVANÉ]. Vychádzajúc z doterajšieho postupu súdu, právoplatné rozhodnutie vo veci samej je aj naďalej v nedohľadne, takže hroziaca majetková ujma žalobcov pričinením súdu neustále narastá a narastať bude aj naďalej.

Okresný súd Košice II v tomto konaní ani po takmer 18 rokoch nevydal v tejto veci ešte ani jeden rozsudok, hoci nejde o právne alebo skutkovo zložitú vec. Sťažovatelia sa obávajú, že v prípade, ak bude súd aj naďalej postupovať v konaní tak, ako v ňom postupoval doteraz, právoplatného rozhodnutia vo veci samej sa nedočkajú ani v najbližších rokoch. Tieto obavy v nich posiluje aj tá skutočnosť, že od 15. 12. 2011 do 04. 04. 2016 súd nevykonal v ich veci žiadny úkon, okrem toho, že súdny spis opakovane prideloval rôznym sudcom. Takto závažné prieťahy pritom v tomto konaní nie sú ojedinelé. Sťažovatelia spomedzi všetkých vyberajú to, že medzi pojednávaním dňa 28. 04. 2003 a nasledujúcim pojednávaním dňa 05. 11. 2010 uplynulo viac než 7 rokov, kedy súd prakticky vo veci nekonal. Všetky vykonané pojednávania s výnimkou prvého z nich pritom taktiež možno označiť len za formálne a zdanlivé úkony súdu, pretože súd na nich reálne nevykonal žiadne dokazovanie.

Sťažovatelia žiadajú zohľadniť značnú dĺžku zbytočných prieťahov v konaní a s nimi spojenú nemajetkovú ujmu, ktorá im vznikla v dôsledku obáv o ochranu ich práv, pocitu právnej neistoty, psychického napätia a pocitov sklamaní z neprimeranej dĺžky konania. Ak by súd postupoval bez prieťahov, mohol už dávno vo veci rozhodnúť a odstrániť tak stav právnej neistoty sťažovateľov. Zároveň by tým nedochádzalo k vážnemu ohrozovaniu dedičstva sťažovateľov, ktoré nadobudli po ich manželovi a otcovi.“

Skutočnosti uvedené v sťažnosti podľa sťažovateľov odôvodňujú aj priznanie primeraného finančného zadosťučinenia. V sťažnosti tiež poukazujú na to, že vzhľadom na celkovú dĺžku napadnutého konania – a vychádzajúc z judikatúry ústavného súdu – sťažnosť podaná predsedovi okresného súdu podľa § 62 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov nie je účinným prostriedkom nápravy.

Vzhľadom na uvedené sťažovatelia žiadajú, aby ústavný súd nálezom takto rozhodol:
„I. Okresný súd Košice II v konaní vedenom pod sp. zn. 36 Cb/382/2000 porušil základné právo (sťažovateľov)... na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov zaručené čl. 48 ods. 2 ústavy a ich právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote zaručené čl. 6 ods. 1 dohovoru.

II. ... prikazuje Okresnému súdu Košice II konať vo veci sťažovateľov vedenej pod sp. zn. 36 Cb/382/2000 bez zbytočných prietahov.

III. ... priznáva (sťažovateľom, pozn.)... primerané finančné zadosťučinenie (každému zo sťažovateľov, pozn.) vo výške 10.000,- €, ktoré je... Okresný súd Košice II povinný zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

VI. Okresný súd Košice II je povinný nahradiť (sťažovateľom, pozn.)... trovy konania vo výške 728,40 € a to do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.“

Po predbežnom prerokovaní ústavný súd prijal na ďalšie konanie sťažnosť sťažovateľov uznesením sp. zn. IV. ÚS 379/2018 z 20. júna 2018.

Po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie ústavný súd vyzval právneho zástupcu sťažovateľov a predsedu okresného súdu, aby sa vyjadrili, či trvajú na tom, aby sa vo veci konalo ústne pojednávanie. Ústavný súd zároveň vyzval predsedu okresného súdu, aby sa vyjadril k sťažnosti. Právny zástupca sťažovateľov a predseda okresného súdu ústavnému súdu oznámili, že netrvajú na tom, aby sa vo veci konalo ústne pojednávanie.

Vzhľadom na oznámenia právneho zástupcu sťažovateľov a predsedu okresného súdu, že netrvajú na tom, aby sa vo veci konalo ústne pojednávanie, ústavný súd v súlade s § 30 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) upustil od ústneho pojednávania, keďže dospel k záveru, že od neho nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

Predseda okresného súdu sa k sťažnosti vyjadril v prípise sp. zn. 1 Spr V 567/2018 z 22. augusta 2018, v ktorom zhrnul priebeh napadnutého konania a uviedol:

„- dňa 20. 05. 1999 doručená súdu žaloba o zaplatenie 103.360,- Sk s príslušenstvom,

- dňa 02. 06. 1999 vydaný platobný rozkaz,

- dňa 01. 03. 2000 vydané uznesenie o zrušení platobného rozkazu z dôvodu, že ho nebolo možné doručiť žalovanému,

- dňa 10. 04. 2000 spis prevedený do súdneho registra Cb,

- dňa 09. 10. 2001 nariadené pojednávanie na 12. 11. 2001,

- pojednávanie 12. 11. 2001 po vykonanom dokazovaní odročené na neurčito z dôvodu zistenia stavu trestného konania,

- dňa 26. 09. 2002 doručený súdu návrh žalobcu na zámenu účastníkov v konaní,

- dňa 08. 10. 2002 žalobca vyzvaný na predloženie zmluvy o postúpení pohľadávok, a zároveň pristupujúci účastník vyzvaný na oznámenie, či súhlasí so vstupom do konania,

- dňa 09. 12. 2002 vydané uznesenie o zámene účastníkov na strane žalobcu,

- dňa 25. 02. 2003 nariadený termín pojednávania na 31. 03. 2003,

- dňa 26. 03. 2003 doručený návrh žalobcu na zámenu účastníka na strane žalobcu,

- pojednávanie dňa 31. 03. 2003 odročené pre práceneschopnosť zákonnej sudkyne na 28. 04. 2003,

- pojednávanie dňa 28. 04. 2003 odročené na neurčito za účelom zistenia úmrtia žalovaného a dátumu jeho smrti,

- dňa 02. 06. 2003 doručené súdu oznámenie Miestneho úradu MČ Košice – Juh,

- dňa 25. 09. 2003 žalobca vyzvaný na oznámenie pravdepodobného okruhu dedičov,

- dňa 16. 10. 2003 doručené súdu oznámenie žalobcu,

- dňa 27. 02. 2004 vec pridelená do súdneho oddelenia iného zákonného sudcu,

- dňa 30. 03. 2005 oznámený predpokladaný termín pojednávania,

- dňa 07. 02. 2006 doručené súdu podanie žalobcu a pristupujúceho účastníka o súhlase so vstupom do konania a predložené osvedčenie o dedičstve,

- dňa 04. 05. 2009 vydané uznesenie o pripustení zmeny na mieste žalobcu,

- dňa 16. 07. 2010 nariadené pojednávanie na 05. 11. 2010,

- dňa 05. 08. 2010 doručené súdu čiastočné späťvzatie žaloby,

- pojednávanie dňa 05. 11. 2010 odročené na neurčito s uložením povinnosti žalobcovi na písomné vyjadrenie vo veci samej,

- dňa 20. 12. 2010 doručené súdu vyjadrenie žalobcu vo veci samej,
- dňa 21. 01. 2011 nariadené pojednávanie na 15. 02. 2011,
- pojednávanie 15. 02. 2011 odročené na neurčito na základe návrhu žalobcu,
- dňa 21. 02. 2012 doručený súdu návrh žalobcu na pripustenie zmeny žalobného petitu a čiastočné späťvzatie žaloby,
- dňa 24. 07. 2012 doručené súdu vyjadrenie žalovaných,
- dňa 18. 12. 2012 Opatrením predsedu súdu č. 12/2012 spis prevedený do súdneho oddelenia iného sudcu z dôvodu práceneschopnosti zákonného sudcu,
- dňa 27. 12. 2012 spis prevedený do súdneho oddelenia pôvodného zákonného sudcu z dôvodu skončenia jeho práceneschopnosti,
- dňa 19. 12. 2013 Opatrením predsedu súdu č. 20/2013 spis prevedený do súdneho oddelenia iného sudcu z dôvodu práceneschopnosti zákonného sudcu,
- dňa 02. 01. 2014 spis prevedený Opatrením predsedu súdu č. 1/2014 zo dňa 02. 04. 2014 do súdneho oddelenia pôvodného zákonného sudcu z dôvodu skončenia jeho práceneschopnosti,
- dňa 03. 03. 2014 Opatrením predsedu súdu č. 5/2014 spis prevedený do súdneho oddelenia iného sudcu z dôvodu práceneschopnosti zákonného sudcu,
- dňa 04. 04. 2016 Opatrením predsedu súdu č. 8/2016 zo dňa 01. 04. 2016 spis prevedený do súdneho oddelenia iného sudcu z dôvodu práceneschopnosti zákonného sudcu,
- dňa 13. 09. 2016 referát sudcu na vykonanie úkonov spojených s prípravou pojednávania,
- dňa 08. 11. 2016 doručené súdu vyjadrenie žalobcu,
- dňa 06. 12. 2016 vydané uznesenie o pripustenie zmeny žaloby a zastavení konania v časti,
- dňa 09. 01. 2017 nariadené pojednávania na 10. 04. 2017,
- pojednávanie 10. 04. 2017 sa z dôvodu mimoriadnej udalosti – nahlásenia bomby nekonalo,
- dňa 11. 04. 2017 pojednávanie nariadené na 02. 10. 2017,
- pojednávanie 02. 10. 2017 po vykonanom dokazovaní odročené na neurčito s povinnosťou uloženou stranám konania,

- dňa 05. 10. 2017 doručené súdu požadované listiny zo strany žalovaných,
- dňa 24. 10. 2017 nariadené pojednávanie na 22. 01. 2018,
- dňa 17. 01. 2018 doručené vyjadrenie žalobcu a úprava žalobného návrhu,
- pojednávanie dňa 22. 01. 2018 po vykonanom dokazovaní odročené na 23. 04. 2018,
- dňa 31. 01. 2018 doručené súdu listiny zo strany žalovaných,
- dňa 15. 02. 2018 doručený súdu exekučný spis, na pojednávaní dňa 23. 04. 2018 rozhodnuté vo veci,
- z dôvodu odvolania žalobcu proti výroku o náhrade trov konania po vykonaní procesných úkonov súvisiacich s odvolaním vec predložená odvolaciemu súdu 04. 07. 2018,
- dňa 20. 08. 2018 doručené súdu uznesenie o potvrdení rozsudku súdu prvej inštancie v napadnutom výroku o nároku na náhradu trov konania. “

Vychádzajúc z prehľadu napadnutého konania predseda okresného súdu uviedol:

„S poukazom na vyššie uvedené chronológiu úkonov vo veci možno konštatovať, že v konaní došlo k obdobiam nečinnosti, od pridelenia veci dňa 04. 04. 2016 novému zákonnému sudcovi boli ale úkony vykonávané plynulo a v primeraných lehotách, s prihliadnutím na stav senátu nového zákonného sudcu.

V tejto súvislosti, ale pokladám za potrebné poukázať na celkovú personálnu situáciu Okresného súdu Košice II z hľadiska počtu sudcov a zamestnancov súdu, pretože uvedená konštatácia je potrebná v kontexte nielen konkrétneho, ale aj všeobecného vyjadrenia vo vzťahu k obdobiam nečinnosti v uvedenej právnej veci.

Okresný súd Košice II je jeden z najväčších súdov prvej inštancie v Slovenskej republike, vrátane registrových súdov v obvode krajských súdov, nielen z hľadiska počtu sudcov a zamestnancov, ale patrí k najzaťaženejším súdom z hľadiska nápadu v jednotlivých hlavných agendách - občianskoprávnej a trestnoprávnej, vo vedľajších agendách a bol zároveň súdom s najväčším nápadom v exekučných veciach a v súčasnosti tomu zodpovedajúcim zostatkom exekučných vecí. Uvedená situácia v podstate trvá od roku 2010 do súčasnosti.

Pokladám za potrebné zdôrazniť skutočnosť, že od roku 2010 do konca roku 2017 ukončilo výkon funkcie sudcu na Okresnom súde Košice II spolu 11 sudcov. V súčasnosti,

ku 31. 07. 2018 je na Okresnom súde Košice II evidenčný počet sudcov 34, vo výkone je však 33 sudcov, jedna sudkyňa je na materskej dovolenke.

Zdôrazňujem, že až v októbri 2015 nastúpila na výkon funkcie sudcu na Okresný súd Košice II jedna sudkyňa (naposledy teda nastúpili na výkon funkcie sudcu dvaja sudcovia v roku 2008 t. j. sedem rokov nedošlo k nástupu nových sudcov), v prvej polovici roku 2016 traja sudcovi, v prvej polovici roku 2017 päť sudcov, z nich dve sudkyne nastúpili po materskej dovolenke, v roku 2018 došlo k nástupu dvoch sudkýň, u jednej sudkyne je prerušený výkon funkcie sudcu.

Na základe uvedeného personálneho stavu v období rokov 2010 až 2015 sa reálne znížil počet sudcov vo výkone až na 28 sudcov, čo objektívne viedlo k nemožnosti vybavovať veci plynulo a v primeraných lehotách, keďže bolo potrebné prerozdeliť veci sudcov, u ktorých došlo k ukončeniu výkonu funkcie sudcu na Okresnom súde Košice II, medzi zostávajúcich sudcov. “

Následne predseda okresného súdu podrobne vymedzil stav v občianskoprávnej a obchodnoprávnej agende okresného súdu s uvedením personálneho stavu a potrebou prerozdelenia nevybavených vecí po poklese sudcovského stavu na okresnom súde. Predseda okresného súdu osobitne poukázal na stav v exekučnej agende a tiež na nové právomoci okresného súdu a uviedol:

„V agende súdneho registra Er zároveň vykazujeme ku 31. 12. 2017 spolu 139055 nevybavených exekúcií, v porovnaní s rokom 2016 je to viac o 7369 exekúcií (nevybavených 131686), v porovnaní s rokom 2015 je to viac o 12577 exekúcií (nevybavených 126478), porovnaní s rokom 2014 je to viac o 21833 exekúcií (nevybavených 117222), v porovnaní s rokom 2013 je to viac o 32062 exekúcií (nevybavených 106993), v porovnaní s rokom 2012 je to viac o 42867 exekúcií (nevybavených 96188), v porovnaní s rokom 2011 je to viac o 53883 exekúcií (nevybavených 85172), v porovnaní s rokom 2010 je to viac o 63232 exekúcií (nevybavených 75823), v porovnaní s rokom 2009 je to viac o 72381 exekúcií (nevybavených 66674).

V tejto súvislosti tiež uvádzam, že od 1. 7. 2016 je Okresný súd Košice II kauzálnie príslušným na rozhodovanie v pracovnoprávnych sporoch pre obvod Krajského súdu v Košiciach. Navyše, dňa 1. 1. 2017 nadobudol účinnosť zákon č. 316/2016 Z. z. o uznávaní

a výkone majetkového rozhodnutia vydaného v trestnom konaní v Európskej únii a o zmene a doplnení niektorých zákonov, v zmysle ktorého sa Okresný súd Košice II stal príslušným aj na rozhodovanie v trestnoprávných sporoch pre obvod Krajského súdu v Košiciach ako okresný súd v sídle krajského súdu pre účely trestného konania, kedy mu bol určený územný obvod Okresu Košice II, územný obvod Okresu Košice IV, územný obvod Okresu Michalovce, územný obvod Okresu Sobrance a územný obvod Okresu Trebišov.“

Vo svojom prípise predseda okresného súdu napokon uviedol:

«Vzhľadom na Vašu žiadosť o vyjadrenie, pokladal som za nevyhnutné uviesť aj podmienky výkonu súdnictva na Okresnom súde Košice II, pretože len tak je možné v kontexte pochopiť „obdobia nečinnosti“ u sudcov v jednotlivých veciach vrátane obchodných vecí. Reštančné veci sú v prevažnej miere vecami, ktoré boli prerozdelené v dôsledku personálneho stavu na Okresnom súde Košice II. Uvedená personálna situácia, kedy ani ku 31. 07. 2018 Okresný súd Košice II nedisponuje počtom sudcov podľa stavu, aký bol v roku 2008, kedy mal Okresný stav Košice II evidenčný počet 39 sudcov, ovplyvnil, ovplyvňuje a aj v budúcnosti ovplyvní stav reštančných vecí na Okresnom súde Košice II.

V kontexte môjho vyjadrenia chcem poukázať aj na Uznesenie Súdnej rady Slovenskej republiky č. 467 z 27. apríla 2015, ktorá po prerokovaní Správy o výsledkoch revízie na Okresnom súde Košice II za obdobie do 31. 12. 2014 odporúča ministrom spravodlivosti Slovenskej republiky akceptovať odporúčanie revízneho oddelenia Krajského súdu v Košiciach „urýchlene zabezpečiť pridelenie finančných prostriedkov na nevyhnutné zlepšenie priestorových a materiálnych podmienok súdu a prioritne zabezpečiť doplnenie personálneho stavu sudcov na počet 38 sudcov a súčasne aj príslušného odborného aparátu“.

Uvedené doplnenie personálneho stavu sudcov sa doteraz nepodarilo dosiahnuť.

Vzhľadom na vyššie uvedený stav je zrejmé, že v konaní vedenom na Okresnom súde Košice II pod sp. zn. 36 Cb/382/2000 došlo k prietahom, tieto sú však objektívneho charakteru a súvisia s celkovým personálnym stavom Okresného súdu Košice II.

Záverom si dovoľujem poukázať na skutočnosť, že v dôsledku potvrdenia rozhodnutia súdu prvej inštancie odvolacím súdom bude vec skončená aj vo výroku o nároku na náhradu trov konania, po doručení rozhodnutia odvolacieho súdu.»

Sťažovatelia prostredníctvom právneho zástupcu v podaní zo 14. septembra 2018 k vyjadreniu predsedu okresného súdu podali takéto stanovisko:

„Z obsahu stanoviska Okresného súdu Košice II vyplýva, že tento nepopiera, že v našom konaní došlo k prietahom, bráni sa však tým, že tieto sú objektívneho charakteru a súvisia s celkovým personálnym stavom Okresného súdu Košice II.

Obranu okresného súdu spočívajúcu v personálnych problémoch ako dôvode, ktorý by mal byť objektívnou príčinou spôsobujúcou prietahy v konaní, nie je možné akceptovať. Podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu (napr. II. ÚS 48/96, II. ÚS 52/99, III. ÚS 17/02) nadmerné množstvo vecí, v ktorých štát musí zabezpečiť konanie, ako aj skutočnosť, že Slovenská republika nevie alebo nemôže v čase konania zabezpečiť primeraný počet sudcov alebo ďalších pracovníkov na súde, ktorý oprávnený subjekt požiadal o odstránenie svojej právnej neistoty, nemôžu byť dôvodom na zmarenie uplatnenia práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov a v konečnom dôsledku nezabavujú štát zodpovednosti za pomalé konanie spôsobujúce zbytočné prietahy v súdnom konaní.

Sťažovatelia tiež zdôrazňujeme, že civilné súdne konanie, ktoré bez meritórneho právoplatného rozhodnutia trvá tak dlho na prvom stupni, ako to bolo v danej veci, možno už len na základe celkovej dĺžky jeho trvania považovať za nezlučiteľné s imperatívom ustanoveným v čl. 48 ods. 2 ústavy (obdobne napr. II. ÚS 3/09, III. ÚS 170/2010, III. ÚS 21/2014).

Pri efektívnom postupe Okresného súdu Košice II bolo možné o našom nároku rozhodnúť v prijateľnom časovom intervale. Preto aj keď vo veci bolo súdom vykonaných viacero úkonov, podľa nášho názoru je konanie pred súdom poznačené zbytočnými prietahmi v dôsledku neefektívnej činnosti súdu ako celok a to minimálne do pridelenia veci novému zákonnému sudcovi dňa 04. 04. 2016. Konaniu bez zbytočných prietahov nezodpovedá akýkoľvek (hoci aktívny) postup súdu, ale len ten, do ktorého sa premieta procesná zásada hospodárnosti súdneho konania, rešpektovanie ktorej je nevyhnutným predpokladom rýchleho a účinného poskytnutia právnej ochrany (II. ÚS 67/01). Postup Okresného súdu Košice II spôsobil, že sme nadobudli presvedčenie, že súd v skutočnosti nemal záujem poskytnúť našim právam zákonnú ochranu.

Od podania žaloby na Okresnom súde Košice II až doposiaľ uplynula doba takmer 18 rokov a vec doposiaľ nie je právoplatne skončená. Takýto dlhý čas súdneho konania je neprimeraný.“

II.

Ústavný súd si vyžiadal súdny spis okresného súdu, pričom zistil, že priebeh napadnutého konania v podstatnom zodpovedá tomu, ako to uviedol predseda okresného súdu vo svojom vyjadrení. Ústavný súd preto vychádzal z priebehu napadnutého konania tak, ako ho vymedzil predseda okresného súdu vo vyjadrení z 22. augusta 2018.

III.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Sťažovatelia sa sťažnosťou domáhajú vyslovenia porušenia svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov upraveného v čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 36 Cb 382/2000.

Ústavný súd si pri výklade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98, I. ÚS 132/03, IV. ÚS 105/07).

Ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy vychádza zo svojej ustálenej judikatúry, v súlade s ktorou účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu (m. m. IV. ÚS 221/04).

Základnou povinnosťou súdu a sudcu je preto zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa účastník konania obrátil na súd so žiadosťou o jeho rozhodnutie.

Táto povinnosť súdu a sudcu vyplývala z § 6 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“), ktorý súdom prikazuje, aby v súčinnosti so všetkými účastníkmi konania postupovali tak, aby ochrana ich práv bola rýchla a účinná, ďalej z § 100 ods. 1 prvej vety OSP, podľa ktorého len čo sa konanie začalo, postupuje v ňom súd i bez ďalších návrhov tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá.

Sudca bol podľa § 117 ods. 1 druhej vety OSP povinný robiť vhodné opatrenia, aby sa zabezpečilo splnenie účelu pojednávania a úspešné vykonanie dôkazov. Ďalšia významná povinnosť pre sudcu vyplýva z § 119 ods. 1 OSP, podľa ktorého sa pojednávanie môže odročiť len z dôležitých dôvodov, ktoré sa musia oznámiť. Ak sa pojednávanie odročuje, predseda senátu alebo samosudca spravidla oznámi deň, kedy sa bude konať nové pojednávanie.

Ústavný súd hodnotil postup okresného súdu v napadnutom konaní a jeho jednotlivé procesné úkony podľa ustanovení Občianskeho súdneho poriadku, pokiaľ ide o úkony vykonané do 30. júna 2016. Ústavný súd tiež poukazuje na to, že 1. júla 2016 nadobudol účinnosť zákon č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej aj „CSP“). Podľa § 470

ods. 1 CSP ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti. Postup okresného súdu v napadnutom konaní od 1. júla 2016 bolo takto potrebné hodnotiť aj podľa ustanovení Civilného sporového poriadku.

Ústavný súd vo svojej judikatúre (napr. IV. ÚS 22/02, III. ÚS 103/09) už uviedol, že nielen nečinnosť, ale aj nesprávna a neefektívna činnosť všeobecného súdu môže zapríčiniť porušenie ústavou zaručeného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov, a to v prípade, ak jeho činnosť nesmerovala k odstráneniu právnej neistoty týkajúcej sa tých práv, kvôli ktorým sa sťažovatelia na neho obrátili s návrhom, aby o ich veci rozhodol.

Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným prietahom v konaní, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (III. ÚS 111/02, IV. ÚS 74/02, III. ÚS 142/03) zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje (1), správanie účastníka súdneho konania (2) a postup samotného súdu (3). Za súčasť prvého kritéria sa považuje aj povaha prerokúvanej veci.

1. Pokiaľ ide o prvé kritérium, ktoré ústavný súd zohľadňuje pri rozhodovaní o sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ústavný súd uvádza, že predmetom napadnutého konania je rozhodovanie o nároku žalobcu na zaplatenie peňažnej sumy 103 360 Sk s úrokom z omeškania vo výške 22 % ročne z titulu poskytnutého úveru. Žalobca si zaplatenie predmetnej sumy uplatnil voči právnomu predchodcovi sťažovateľov – ich otcovi, resp. manželovi z titulu ručiteľského záväzku vyplývajúceho z predmetnej zmluvy o úvere. Z právneho hľadiska predmetnú vec možno považovať za bežnú agendu rozhodovania všeobecných súdov. V prerokúvanom prípade nemožno identifikovať prvok faktickej prípadne právnej zložitosti veci. Okresný súd v napadnutom konaní meritórne rozhodol rozsudkom z 23. apríla 2018, takto napadnuté konanie po prvé meritórne rozhodnutie trvalo 19 rokov.

2. V rámci druhého kritéria ústavný súd hodnotil správanie sťažovateľov ako strany (účastníka) napadnutého konania. V konaní sťažovateľov neidentifikoval skutočnosti, ktoré by prispeli k celkovej dĺžke napadnutého konania.

3. V súvislosti s posudzovaním postupu okresného súdu v napadnutom konaní ústavný súd poukazuje na to, že napadnuté konanie okresného súdu trvalo 19 rokov – čo je samo osebe neakceptovateľné.

Vychádzajúc zo súdneho spisu a z prehľadu napadnutého konania – v napadnutom konaní sa vyskytli viaceré obdobia výraznej nečinnosti okresného súdu – nečinnosť v rozsahu jedného roka (od 27. februára 2004 do 30. marca 2005), nečinnosť v rozsahu štyroch rokov (od 30. marca 2005 do 4. mája 2009), nečinnosť v rozsahu desiatich mesiacov (od 4. mája 2009 do 16. júla 2010), nečinnosť v rozsahu päť rokov a sedem mesiacov (od 15. februára 2011 do 13. septembra 2016). Celkový čas nečinnosti okresného súdu v napadnutom konaní takto predstavuje 11 rokov a 5 mesiacov. V napadnutom konaní bol opatreniami predsedu okresného súdu súdny spis opakovane pridelovaný iným zákonným sudcom z dôvodu práceneschopnosti pôvodného zákonného sudcu.

Obranu predsedu okresného súdu, že v prejednávanej veci sa vystriedalo viacero zákonných sudcov, s čím bola spojená potreba naštudovať si predmetný spis, prípadne obranu týkajúcu sa nedostatku sudcov na okresnom súde, ústavný súd neakceptoval. V tejto súvislosti ústavný súd poukazuje na svoju judikatúru, podľa ktorej nemožno prenášať technicko-organizačné problémy štátnych orgánov na účastníkov konania (strany sporu), čo platí o to viac, ak to má za následok porušenie ich základných práv alebo slobôd. Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu (napr. I. ÚS 127/04) nadmerné množstvo vecí, v ktorých štát musí zabezpečiť primeraný počet sudcov alebo ďalších pracovníkov na súde, nemôže byť dôvodom na zmarenie uplatnenia práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov a v konečnom dôsledku nezbavuje štát zodpovednosti za pomalé konanie spôsobujúce zbytočné prietahy v súdnom konaní. (IV. ÚS 97/04, IV. ÚS 136/03, IV. ÚS 35/06, II. ÚS 481/2017). Rovnako tak uviedol, že hoci nie všetky nástroje na vyriešenie tzv. objektívnych okolností sa nachádzajú v dispozičnej sfére vedenia súdu

či konajúceho sudcu, nemožno systémové nedostatky v oblasti výkonu spravodlivosti pripisovať na ťarchu účastníkov súdneho konania (pozri napr. I. ÚS 119/03, II. ÚS 179/2013, II. ÚS 264/2013, II. ÚS 481/2017).

Vychádzajúc z uvedeného ústavný súd uzavrel, že postupom okresného súdu v napadnutom konaní došlo k zbytočným priet'ahom predovšetkým z dôvodu výraznej nečinnosti okresného súdu, a tým aj k porušeniu základného práva s'ťažovateľov na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (bod 1 výroku nálezu).

IV.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak porušenie základných práv podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal.

Ústavný súd nevyhovel s'ťažnosti s'ťažovateľov v časti, v ktorej žiadali, aby prikázal okresnému súdu, aby v zmysle čl. 127 ods. 2 druhej vety ústavy v danej veci konal bez zbytočných priet'ahov (bod 4 výroku nálezu). Ústavný súd vychádzal z toho, že okresný súd vo veci rozhodol rozsudkom z 23. apríla 2018. Žalobca proti výroku o trovách konania podal odvolanie, o ktorom rozhodol Krajský súd v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) uznesením z 18. júla 2018 tak, že rozsudok okresného súdu v napadnutom výroku o náhrade trov konania potvrdil, pričom úlohou okresného súdu v tejto fáze konania je doručiť stranám predmetné uznesenie krajského súdu týkajúce sa trov konania a rozhodnúť o výške náhrady trov konania. Vzhľadom na priznané finančné zadost'učinenie a na štádium, v ktorom sa napadnuté konanie nachádza, nepovažoval ústavný súd za potrebné osobitne prikázať okresnému súdu konať vo veci bez zbytočných priet'ahov.

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

Podľa § 50 ods. 3 zákona o ústavnom súde ak sa sťažovateľ domáha primeraného finančného zadosťučinenia, musí uviesť rozsah, ktorý požaduje, a z akých dôvodov sa ho domáha. Z § 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde vyplýva, že ak ústavný súd rozhodne o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia, orgán, ktorý základné právo alebo slobodu porušil, je povinný ho vyplatiť sťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu.

Cieľom primeraného finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany, nielen vyslovenie porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez porušovania základného práva (m. m. napr. IV. ÚS 210/04).

Pri určení primeraného finančného zadosťučinenia ústavný súd vychádzal zo zásad spravodlivosti, z ktorých vychádza aj Európsky súd pre ľudské práva, ktorý spravodlivé finančné zadosťučinenie podľa čl. 41 dohovoru priznáva so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu.

Z hľadiska určenia sumy finančného zadosťučinenia pre sťažovateľov ústavný súd vychádzal z toho, že sťažovatelia sú právnymi nástupcami pôvodného žalovaného – ich otca, resp. manžela. Keďže univerzálna sukcesia automaticky vyvoláva procesnoprávne nástupníctvo, okresný súd nemusel uznesením túto zmenu pripustiť. Ústavný súd v súvislosti so zmenou účastníkov konania na základe univerzálnej sukcesie vychádza zo svojej stabilizovanej judikatúry (napr. I. ÚS 197/05, IV. ÚS 251/08, IV. ÚS 135/2013, IV. ÚS 9/2014), podľa ktorej sťažovatelia môžu uplatňovať právo na konanie bez zbytočných prietahov aj pre štádium konania, ktoré tejto zmene predchádzalo. Ústavný súd pritom vychádza zo skutočnosti, že v takýchto prípadoch v dôsledku zmeny účastníka konania nedochádza ku vzniku nového procesnoprávneho vzťahu (ako to je pri zámene

účastníkov), ale k procesnoprávnemu nástupníctvu do už existujúceho procesnoprávneho vzťahu (m. m. I. ÚS 52/01). Aj s prihliadnutím na tento záver ústavný súd nemal pochybnosť, že sťažovatelia môžu uplatňovať svoje právo na konanie bez zbytočných prietáhov aj pre štádium konania, ktoré predchádzalo zmene účastníkov konania na strane žalovaných, t. j. odo dňa začatia konania.

Každý zo sťažovateľov požaduje priznanie finančného zadosťučinenia vo výške 10 000 €.

S prihliadnutím na okolnosti predmetnej veci – na celkovú dĺžku napadnutého konania, na výrazné obdobia nečinnosti okresného súdu, ako aj na predmet konania – osobitne na sankčný aspekt predmetu konania v podobe úroku z omeškania vo výške 22 % ročne, ktorý plynutím času narastal, a na to, že sťažovatelia nedali žiadnu príčinu na začatie napadnutého konania, ústavný súd priznal každému zo sťažovateľov sumu 3 000 €. Priznaná suma finančného zadosťučinenia je podľa názoru ústavného súdu primeraná konkrétnym okolnostiam posudzovanej veci (bod 2 výroku nálezu).

Sťažovatelia tiež žiadali úhradu trov konania pred ústavným súdom, ktoré im vznikli v súvislosti s ich právnym zastupovaním právnym zástupcom.

Podľa § 36 ods. 1 zákona o ústavnom súde trovy konania pred ústavným súdom, ktoré vzniknú účastníkovi konania, uhrádza účastník konania zo svojho.

Podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch podľa výsledku konania uznesením uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti uhradil inému účastníkovi konania jeho trovy.

Sťažovatelia si uplatnili úhradu trov konania za tri úkony právnej služby.

Ústavný súd priznal sťažovateľom úhradu trov konania v sume 551,64 € (bod 3 výroku nálezu) v súlade s vyhláškou Ministerstva spravodlivosti Slovenskej

republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“), a to odmenu za 2 úkony právnej služby podľa § 13a ods. 1 písm. a) a c) vyhlášky (prevzatie a príprava zastúpenia vrátane prvej porady s klientom, sťažnosť podľa čl. 127 ods. 1 ústavy). Ústavný súd vychádzal zo základnej sadzby tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby za rok 2017 v sume 147,33 € (1/6 výpočtového základu podľa § 11 ods. 3 vyhlášky) a náhrady hotových výdavkov (režijný paušál) za každý úkon právnej služby v sume 8,84 € (1/100 výpočtového základu podľa § 16 ods. 3 vyhlášky). Základnú sadzbu tarifnej odmeny ústavný súd znížil o 50 % (na sumu 73,67 €) podľa § 13 ods. 2 vyhlášky, keďže išlo o zastupovanie troch sťažovateľov, čo spolu predstavuje sumu 459,70 €. Z priloženého osvedčenia o registrácii pre daň z pridanej hodnoty vyplýva, že právny zástupca sťažovateľov je platcom dane z pridanej hodnoty (ďalej len „DPH“), preto uvedená suma bola zvýšená o DPH vo výške 20 % podľa § 18 ods. 3 vyhlášky a podľa zákona č. 222/2004 Z. z. o dani z pridanej hodnoty v znení neskorších predpisov. Z vyúčtovania trov právneho zastúpenia vyplýva, že právny zástupca znížil sadzbu tarifnej odmeny za zastupovanie druhého a tretieho sťažovateľa, pričom sadzbu tarifnej odmeny neznižoval pri prvom sťažovateľovi. Ústavný súd tento výpočet neakceptoval, základnú sadzbu tarifnej odmeny znížil o 50 % za každého sťažovateľa, vychádzajúc zo svojej stabilnej judikatúry (pozri najmä I. ÚS 417/2010, I. ÚS 64/2011, II. ÚS 25/2011, II. ÚS 453/2010, II. ÚS 520/2010, III. ÚS 354/2010, III. ÚS 356/2010, III. ÚS 452/2010, IV. ÚS 62/2011, IV. ÚS 475/2010). Ústavný súd nepriznal právnemu zástupcovi odmenu za vyjadrenie zo 14. septembra 2018. V tomto podaní právny zástupca poukazuje výlučne na judikatúru ústavného súdu, prípadne uvádza skutočnosti, ktoré uviedol v sťažnosti. Z uvedených dôvodov ústavný súd nepovažoval tento úkon právnej služby za účelne vynaložený pri uplatnení práva sťažovateľov. Vo vymedzenom rozsahu preto ústavný súd návrhu na priznanie úhrady trov konania nevyhovel (bod 4 výroku nálezu).

Priznanú úhradu trov konania je okresný súd povinný zaplatiť na účet právneho zástupcu sťažovateľov (§ 31a ods. 1 zákona o ústavnom súde v spojení s § 263 CSP).

Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, treba pod právoplatnosťou nálezu uvedenou vo výroku tohto rozhodnutia rozumieť jeho doručenie účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 15. novembra 2018